

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาปัจจัยและแนวทางการดำเนินงานของหมู่บ้าน กข.คจ.ดีเด่น ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนเพื่อกำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ชื่อนักศึกษา	ว่าที่ ร.ต.สุนิมิต ชุ่มพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สมคิด ศรีสิงห์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศา สุวรรณประเทศ นายสุทิน เจริญสังข์
สาขา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีที่สำเร็จการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของหมู่บ้าน กข.คจ.ดีเด่น ระดับจังหวัด และเพื่อกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 ประจวบคีรีขันธ์และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ทจ.จังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 จำนวน 6 จังหวัด 469 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง คือ หมู่บ้านโครงการ กข.คจ. ดีเด่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2544 จำนวน 6 จังหวัด ๆ ละ 1 หมู่บ้าน รวม 6 หมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 รูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ที่สร้างขึ้นภายหลังจากได้ผลสัมฤทธิ์จากการประเมินข้างต้นแล้ว และแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมของหมู่บ้านตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 เป็นเครื่องมือในการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 6 และแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมของหมู่บ้านตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2544 และนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการบรรยายคำร้อยละตามขอบเขตของการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์การดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ที่สามารถนำไปใช้ในการประเมินได้ คือ ปัจจัยการเสนอโครงการและการอนุมัติเงินยืม ปัจจัยประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ปัจจัยการจัดทำข้อมูลทะเบียนบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านตามเกณฑ์ จปฐ. และปัจจัยความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการและหมู่บ้าน

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่กลุ่มเป้าหมายต้องได้รับการพัฒนา คือ ปัจจัยประสิทธิภาพของครัวเรือนในการใช้เงินยืมเพื่อการประกอบอาชีพและการใช้คืนเงินยืม ปัจจัยการหมุนเวียนรอบยืมเงินและการให้โอกาสครัวเรือนเป้าหมายได้ยืมเงินอย่างทั่วถึง ปัจจัยการติดตาม สนับสนุน กำกับดูแลครัวเรือนยืมเงิน และการรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ปัจจัยการมีรายได้เพิ่มของครัวเรือนตามเกณฑ์ จปฐ. ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี) ปัจจัยการสนับสนุนส่งเสริม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชน และปัจจัยการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน/ชุมชน ที่สามารถขยายผลเป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ได้พบว่า คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.ประจำหมู่บ้านยังไม่เข้าใจในการจัดทำป้ายหรือสมุดบันทึกของผู้ที่จะได้ยืมในรอบถัดไป การเป็นเครือข่ายหมู่บ้าน กข.คจ.ระดับตำบล/อำเภอ และการติดตามเป็นประจำสม่ำเสมอ ประชุมทุกเดือน และยังคงได้รับการช่วยเหลือ ในด้านการรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างใกล้ชิด สำหรับครัวเรือนยากจนยังไม่เข้าใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริม และการทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ จปฐ.ที่กำหนด (เฉลี่ยเกินกว่า 15,000 บาท/คน/ปี) ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด และติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามโครงการ ตลอดจนให้คำแนะนำในการประกอบอาชีพเสริมแก่ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เพื่อให้สามารถนำเงินยืมไปลงทุนได้อย่างเหมาะสม สามารถสร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตให้พ้นจากความยากจนตามเกณฑ์ จปฐ. ที่กำหนด

รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) คือ รูปแบบที่ทำให้หมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีการเตรียมความพร้อมแก่คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. และประชาชนให้เข้าใจถึงความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์โครงการ เงื่อนไขหลักเกณฑ์ และวิธีดำเนินโครงการที่ชัดเจน มีการพัฒนาศักยภาพและสร้างกระบวนการเรียนรู้กันและกัน การใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ภูมิปัญญา เทคนิควิชาการใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพ และประชาชนทั่วไปสามารถบริหารจัดการทรัพยากร การประยุกต์ใช้วัฒนธรรมประเพณี ในการเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมสามารถแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองและเป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่นได้

Title STUDY FACTORS OF HOW TO OPERATE THE PROMINENT VILLAGES THAT EFFECT TO POVERTY SOLVING PROJECT IN ORDER TO PLAN STRATEGIC DEVELOPMENT

Author Acping Sub Lt. Sunimit Chompong

Advisors Associate Professor Somkit Srising
Assistant Professor Nisa Suwanpratest
Mr.Sutin Charoensung

Field Development Strategy

Year 2004

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the factors that effected operation of prominent Provincial Poverty solving Project and to build appropriate operational forms for Poverty Solving Project in the academic responsible area of Community Development Zone 6. The population were the villages in the responsible area of 6 provinces consisted of 469 villages. The sampling population was one prominent village of the year 2001 from each 6 provinces. There were 6 villages altogether. The instruments for this research were project evaluational forms, made by academic assistant development zone 6. They were made after the results of primary evaluation and questionnaires for people in the villages under this project. Datas analyzing were made from project evaluational forms and questionnaires from people in project area. Then the datas were analyzed by percentages for descriptive proposal.

The study found that:

Factors that could be used to evaluate and support successful operation of poverty solving project were as following : project proposal for money loan, management quality of village poverty solving project committee, accounting record data, higher living standard of fundamental necessities, and creative ideas for the use of village's project.

The factors to support possible successful operation of poverty solving project, the target groups should be gained the following developments : quality in spending and repaying the loan, loan allocation to the target families, following up and

reporting operation of the village poverty solving project committee. The factor of family higher standard incomes (15,000 bath/head/year). Factors for supporting and booting useful activities of the villages and communities and be able to expand the activities to other villages.

The research found that the village committee did not understand the following things : how to arrange the account of the next borrowers, village network levels, following up regularly, monthly meeting and other closely advices from government officials. Some poor families did not understand how to choose sub-profession to gain more incomes to be higher than 15,000 bath/head/year. These families had to be closely watched by the officials. They must be closely watched for rightly spending and doing more incomes from sub-profession to be able to loan the to an and raising their fundamental basic necessitous.

The proper forms for operation the Poultry Solving Project can be done by preparing readiness of committee and people and making them understanding the following ideas : the meaning of the project, the objectives of the project, conditions, methods to run the project clearly, how to improve the better working-together, using properly information technology, using local wisdom and working together for discovering new technique in Poultry Solving Project administration. Cultural applying can be one of a local profession. If the local cutter is applied properly into loan earer, it can be a specimen for other villages.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์สมคิด ศรีสิงห์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศา สุวรรณประเทศ และ นายสุทิน เจริญสังข์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยทราบซึ่งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ของสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ให้ความสะดวก แนะนำในการวิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจพร สุนทรสมัย, ดร. วีระพงษ์ อินทร์ทอง และอาจารย์สุเมธ แสงนาทร ที่ได้กรุณาสอบถามความก้าวหน้าของงานวิจัยเป็นระยะ ๆ มาโดยตลอดและขอขอบพระคุณท่าน ดร.พรเทพ พิมลเสถียร, นางปราณี บำรุงพงศ์, นายกิตติพงษ์ ศิริสานนท์ และนายสมศักดิ์ สุทธิสาร ที่ได้กรุณาชี้แนะและให้ข้อคิดเห็นในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เดิมนักดี สุวรรณประเทศ, นางสาวปราณี ภวรัญกุล, นางประทุมมา ศรีสุธรรม และนายพิเชฐ บุญยะรัตน์ ที่ให้ความคิดเห็นและเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการ กษ.คจ. ในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้เป็นกตเวทิตาแก่ บิดา - มารดา ภรรยา - บุตร เพื่อน ๆ ทุกคน และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอเน้นการระแต่ผู้เขียนเอกสารตำราวิชาการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงทุกท่าน

สุนิมิต ชุ่มพงษ์